

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère

Mogvntiæ, 1617

Cap. 20. De impedime[n]to quadruplicis cognationis,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78332](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78332)

acceptationem. Ratio est: quia potius habet rationem repellitionis eiusmodi promissionis, quae nociva est acceptanti: utpote inducens matrimonij impedimentum, & grauis peccati maculam, prout deciditur in cap. finali, De eo qui duxit in matrimonium.

Superest notandum, impedimentum istud habere locum, etiam si occisio coniuncta sponsioni matrimonij, sit uxoris à marito deprehensa in adulterio: quoniam talis quoque occisio peccatum est homicidij, ex cap. Interfectores, cap. Quicumque, & cap. Admonere 33. quaest. 2. Ratioque est: quia nemini licet vindicare se propria auctoritate.

CAPVT XX.

De impedimento quadruplicis cognationis.

SVMMARIVM.

- 138 *Quae sit ea quadruplex cognatio.*
 139 *An quem vsque gradum consanguinitas impediatur matrimonij v. l. iudicatur.*
 140 *Quaedam aduertenda circa cognationem consanguinitatis.*
 141 *Diuersa ratio computandi gradus eiusdem, secundum ius canonicum, & secundum civile.*
 142 *Modus iudicandi quoto gradu aliqui inter se distent secundum ius canonicum.*
 143 *Corollaria quae ex eodem modo deducuntur.*
 144 *Gradus affinitatis eodem modo ac consanguinitatis sunt computandi.*
 145 *Ex quibus contrahatur affinitas dirimens matrimonium.*
 146 *Ad eam contrahendam requiritur carnalis copula siue licita siue illicita.*
 147 *Rescriptio per Concilium Tridentinum facta quoad gradus affinitatis proueniens ex fornicatione: & quo modo ibi debeat sumi nomen fornicationis.*
 148 *Cognatio spiritalis dirimens matrimonium oritur tantum ex baptismo & confirmatione, varietate distinguitur secundum ius antiquum.*
 149 *Secundum ius nouum Concilij Tridentini quibus personis contingat talis cognatio, quodque ea non transfundatur à viro in uxorem, nec contra.*
 150 *Nec item contrahatur inter eos qui simul suscipiunt vnum & eundem infantem: & qui in hac re nomine parentum intelligantur: quodque hoc ipsum impedimentum sit perpetuum.*
 151 *Concilij Tridentini statutum de patrinis, & quid in eis requiratur ad contrahendam hanc cognationem.*
 152 *Quod statutum habet locum in confirmatione sicut in baptismo: & quid iuris de iis qui funguntur officio patris, ad quod non sunt de se nati, aut sunt contra ius divinae i.*
 153 *Quid item iuris de iis, quos Parochus baptizaturus aut in se repellit, aut contra ius admittit, aut ipsemet designat.*
 154 *Episcopus licentiam dare non potest ut plures quam duo diuersi sexus sint patris eiusdem: & quanto incurritur hac cognatio cum baptismo & illius solemnitas non sunt simul.*
 155 *Intentio requisita in patrinis ad contrahendam hanc cognationem.*
 156 *Cum per procuratorem de sacrosancte infans suscipitur, nec procurator ipse, nec is qui illum commisit, incurrit istam cognationem.*
 157 *Qui possint & qui non possint patris numerum fungi.*
 158 *Vnde dicatur cognatio legalis: ac quid & quotuplex sit adoptio.*
 159 *Varia differentia inter perfectam & imperfectam adptionem.*
 160 *In quibus vtraque conveniat.*
 161 *Cognatio legalis imperfecta non dirimit matrimonium.*
 162 *Perfecta dirimentis tres sint species, 1. paternitas, 2. affinitas quibus commune est dirime: e perpetuo matrimonium.*
 163 *Tertia fraternitas quae non durat perpetuo, idque quomodo, & cur.*

138. **Q**UADRUPLEX cognatio distinguitur. Prima est consanguinitas, 2. affinitas, 3. cognatio spiritalis, 4. cognatio legalis: ex quibus singulis constitutum est matrimonij impedimentum; ob Reipub. bonum scilicet, iuxta ea quae ex D. augustin. habentur 35. quaest. 1. cap. 1. Docet enim experientia maiorem amicitiam intercedere inter eos qui coniunguntur aliqua huiusmodi cognatione, quam inter alios. Ut igitur inter hos quoque amicitia augetur, constitutum est ab Ecclesia, ut qui semel coniuncti essent certis cognationis gradibus, ij non inter se, sed potius cum aliis matrimonio copularentur. Plures autem fuerunt olim, quam nunc tales gradus constituti in Ecclesia, duas potissimum ob causas. Altera est, quod nunc non sit tanta charitas, quanta olim erat. Altera vero, quod maior iam sit quam olim negligentia in notandis talibus gradibus, & per consequens maior facilitas contrahendi in illis.

De impedimento consanguinitatis.

SECTIO PRIMA.

139. **Q**uid sit consanguinitas iam dictum est in titulo precedenti sub initium cap. 16. Eam olim vsque ad septimum gradum impediuisse matrimonij validitatem habetur ex cap. 1. cap. Nullum, cap. Nulli, cap. De consanguinitate 35. quaest. tertia. Quod autem in eadem quaest. cap. Contradicimus, coniugium interdicatur non ultra sextum gradum, Gratianus ibidem monet id esse referendum ad varium modum computandi gradus: quo alij patrem in primo ponunt, & filios in secundo: alij vero filios primum gradum appellant, negantes gradum cognationis esse inter patrem & filium, utpote qui habentur vna caro. Ita que auctoritates quae consanguinitatis copulam vsque in septimum gradum prohibent, patrem ponunt in primo gradu: illae vero, quae vsque ad sextum gradum prohibent, primum gradum filios appellant. Sicque fit ut eadem persona secundum hanc diuersitatem inueniantur in 6. & 7. gradu. haec Gratianus.

Nunc temporis autem, eandem consanguinitatem solummodo vsque ad quartum gradum inclusue matrimonium impedire, habetur ex cap. penult. De consanguinitate & affinitate, & tacite ex Clement. vnica eodem titulo; vbi excommunicantur ipso facto qui scienter intra tales gradus matrimonium contrahunt: & ex Concil. Trident. sess. 14. cap. 5. De reform. mat. vbi tale quid praefumens, aut ignoranter quidem facientes, sed neglectis solemnitatibus in contrahendo matrimonio requisitis, iubentur separari sine spe dispensationis; & maxime si matrimonium consummauerint. Nec illis proderit diu cohabitasse & plures liberos suscepisse: immo oberit potius, quia vt dicitur in cap. Cum haberet, De eo qui duxit in matrimonium, multiplicatae proli ita suscepta crimen eorum magis exaggerat: diuturnaque temporis non minuit sed auget peccatum.

140. **A**DVERTE autem primo, contrahi cognationem consanguinitatis non tantum inter eos qui sunt ex legitimo matrimonio, sed etiam inter eos qui extra illud nati sunt, cum inter eos quoque sit sanguinis coniunctio.

Aduerte secundo, nuptias ex hoc impedimento in Ecclesia: vt Ecclesiam excommunicatione, sic leges civiles amissione dominij rerum punire; vt notatur in cap. Cum secundum leges De haereticis in 6. vbi glossa ad verbum Perdant, eandem leges refert.

Aduerte tertio, difficultatem esse, An quod expressum est in cap. finali De consanguinitate & affinitate, nuptias in quinto gradu esse licitas, habeat locum non modo in laterali sed etiam in recta linea. De ea autem duo videntur dicenda. Vnum est, partem affirmantem esse magis conformem citato cap. finali, in quo matrimonium vltra quartum gradum sic conceditur, vt nulla fiat distinctio linearum rectae vel lateralis, sed indifferenter nuptiae permittantur in quinto gradu. Alterum est, quoad praxim talem questionem videri inutilem, quia rarissime aut nunquam potius contingit a raos, licet viuant, ita corpore constitutos esse, vt apti sint cum nepibus in quinto gradu matrimonium contrahere.

ADVERTE quarto, gradus consanguinitatis alio modo computari iure Ecclesiastico, & alio modo iure civili, ex cap. Ad sedem Apostolicam 35. qua st. s. ita tamen, vt sicut in tribus computando differunt, sicut etiam in tribus conueniant. Nam conueniunt primo, quod in vtroque iure constituitur aliquis quasi truncus, seu stipex aut radix, hoc est, communis parens in quo personæ omnes in linea constitutæ conueniunt. Secundo quod in vtroque constituitur duplex linea, vna recta, in qua semper vna persona descendit ab alia: vt pater, filius, nepos, pronepos, abnepos: altera collateralis seu transuersa, in qua vna persona non descendit ab alia: sed ambæ ipsæ quarum queritur gradus, descendunt ab eodem stipite: vt duo fratres, duo fratrum filij, & rursus horum filij, sicque consequenter. Tertio, quod in vtroque iure gradus in recta linea eodem modo numerentur. Quæ enim personæ sunt in primo vel secundo vel tertio gradu secundum ius civile, sunt in eodem gradu rectæ lineæ, secundum ius canonicum.

Differunt autem primo, quod ius civile constituat gradus in linea transuersa, quot in ea sunt personæ. Ius vero canonicum ex duabus personis, constituat tantum vnum gradum in ipsa linea transuersa: ita vt illi qui secundum ius canonicum sunt in primo gradu, secundum ius civile (quod nullum primum gradum constituit in linea laterali) sunt in secundo: & qui sunt in secundo gradu secundum ius canonicum, sunt in quarto secundum ius civile, & ita consequenter. Cuius discriminis ratio datur in memorato cap. Ad sedem Apostolicam, quod in legibus civilibus ob nihil

aliud mentio graduum facta sit, quam vt hæreditas & successio ab vna persona ad alteram inter consanguineos deferatur. In canonibus vero ob hoc progenies computetur, vt aperte monstratur vsque ad quotam generationem, à consanguineorum nuptijs sit abstinendum. Quia ergo hæreditates nequeunt deferri nisi de vna persona ad alteram: ideo secularis Imperator curauit in singulis personis singulos perficere gradus. Quia vero nuptiæ sine duabus non valent fieri personis: ideo sacri canones, duas in vno gradu constitutere personas. Hæc ibi.

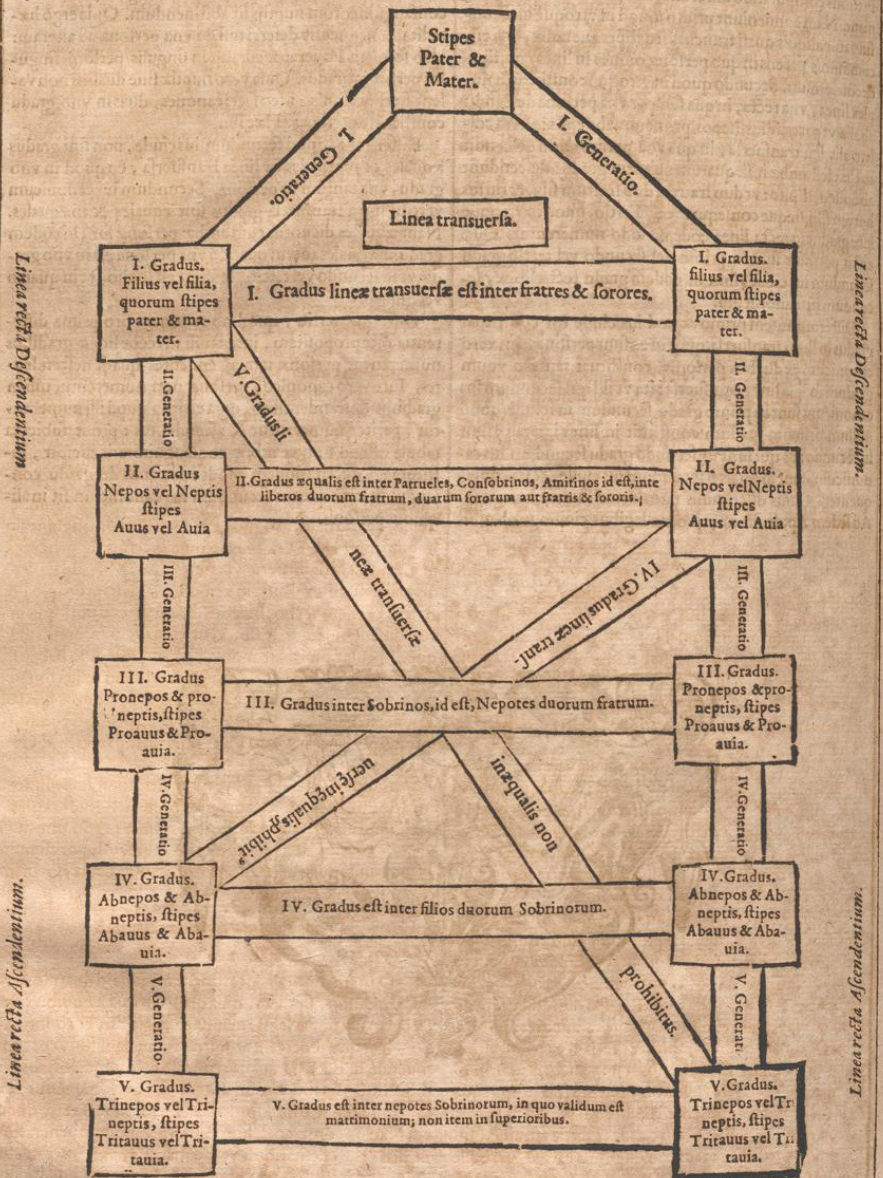
Differunt 2. quod secundum ius civile, non sint gradus æquales & inæquales in linea transuersa, eo quod in vno gradu, vna tantum sit persona. Secundum ius canonicum vero in linea transuersa gradus sint æquales & inæquales. Nam æquales dicuntur cum ambæ personæ sunt in eodem gradu: inæquales autem quando vna persona est in vno gradu, vt in secundo vel tertio, & altera est in alio, vt in quarto vel quinto.

Differunt tertio, quod ob rationem pro prima differentia ante propositam, iure civili in rectæ lineæ gradibus numerentur personæ tam ascendentes quam descendentes. Iure vero canonico, personæ non numerentur nisi in gradibus descendentes, quia eo ipso quod illi numerantur, pariter numerantur & ascendentes: prout subiecta tabula ostendit: quæ arbor consanguinitatis dicitur, instituta ad declarationem modi iudicandi de gradu consanguinitatis, quotus secundum ius canonicum sit in aliis personis. *

ARBOR CONSANGVINITATIS.

142. * QVI MODVS in eo conſiſtit, vt primo aſſumatur communis ſtipes, id eſt, parens cõmunis, à quo tales perſonæ deſcendunt, deinde ſeruentur hæ duæ regula. Prior eſt in recta linea tot eſſe gradus inter perſonas propoſitas, quot intereunt generationes (ſiquidem in canonibus id ſunt gradus 1. 2. 3. & 4. quod in ſacra ſcriptura 1. 2. 3. & 4. generatio) vt bi gratia. In recta linea pater & nepos ſunt in ſecundo gradu, quia intercedunt duæ generationes, vna qua generatur filius, & altera qua generatur nepos. Similiter pater & pronepos in tertio gradu, quia intercedit tertia generatio: & pater & abnepos ſunt in quarto, quia accedit quarta generatio. Poſterior regula eſt. In linea transuerſa, ſi perſonæ ſint in æquali gradu, vt duo fratres, vel duo nepotes, & ſic de cæteris: quo gradu vna diſtat à ſtipite per rectam lineam, eodem gradu illæ diſtant inter ſein linea transuerſa. Sin autem per rectam lineam ſint in gradu inæquali, illas in linea

transuerſa diſtare inter ſe illo gradu quo perſona remotior diſtat à ſtipite per lineam rectam, ex cap. finali De conſang. & affinit. verbi gratia, duo filij ſunt in primo gradu: quia filius à ſtipite diſtat in primo gradu: filius vero & nepos ſunt in ſecundo gradu: quia remotior, id eſt nepos diſtat à ſtipite in ſecundo gradu: ſic nepos & pronepos ſunt in tertio gradu: non autem in ſecundo, & ſic de cæteris ob eandem cauſam.

VND E ſequuntur tria, quæ habet Sylueſter Matrimonium 8. queſt. 6. dicto 6. Primum eſt: matrimonium eſſe poſſe, quando vna perſona eſt in ſecundo gradu, & altera in quinto: quia diſtant inter ſe quinto gradu. An autem poſſit eſſe quando vna perſona eſt in primo gradu & altera in quinto: idem Sylueſter inquit: atque allatis in vtramque partem authoribus, aſſerentem ſequitur: (quod Doctores communiter ſolere, notat ea de re agens Sanchez lib 7. diſput. 53.

disput. 53. num. 5.) quia Pontifex in memorato cap. finali indistincte loquitur: atque cum ius non distinguit, nec nos distinguere debemus. Secundum est, valere dispensationem obtentam pro personis quæ sunt in gradu inæquali, quantumcumque non sit facta mentio gradus viciniore, sed tantum remotioris. De qua re Couarr. in Epitome quarti Decretal. parte 2. cap. 6. §. 10. num. 12. Sub cuius finem monet, declaratum esse à Pio quinto vigesima Augusti anno Domini 1566. non requiri ut dum talis dispensatio petitur, mentio fiat gradus viciniore: quæ declaratio decima est inter ipsius constitutiones in collectione Petri Mathæi. Vide sequentem numerum 200. circa medium. Tertium est illum cui generaliter concessa est potestas dispensandi in 3. vel 4. gradu, posse dispensare, quantumvis vna tantum persona fuerit in eo gradu, & altera fuerit in gradu viciniore stipiti, ut in secundo.

De impedimento affinitatis.

SECTIO II.

144. **D**E hoc impedimento ex præced. iudicatur per hanc regulam: Quo quisque gradu consanguinitatis coniugitur cum vno coniugum, eodem gradu affinitatis coniugitur cum altero. Obseruandum autem primo, rationem illius hanc reddi, quod vxor & maritus per matrimonium efficiantur vna caro: & ideo omnes consanguinei vxoris efficiantur affines marito in eodem profus gradu: & contra consanguinei mariti efficiantur affines vxori, in eodem item gradu. Vnde sequitur ante propositam consanguinitatis arborem sufficere: nec opus esse aliam assignare ad declarandum modum cognoscendi in quoto gradu, aliqui sint affines. Pro quo facit cap. Porro, distinct. 35. quæst. 5. Adde ex cap. Fraternalitatis, in sequenti quæst. 10. affinitatem durare post mortem eius qui illius contrahendæ causa fuit. Et ratio est, quam D. Thomas habet in 4. distinct. 41. quæst. vnica art. 1. quæst. iuncta 2. quod quoties relatio confurgit ex præterita actione: nec illius continuationem desiderat, ea non percat destructa causa: sed tantum destructo altero extremorum inter quæ versatur.

145. Obseruandum est secundo, solum maritum contrahere affinitatem cum consanguineis vxoris: & solum vxorem cum consanguineis mariti: non autem consanguineos vxoris, cum consanguineis mariti, vel contra, affinitatem contrahere. Hinc enim est quod pater & filius possunt in vxores accipere matrem & filiam: & duo fratres duas sorores. ex cap. Quod super his, De consang. & affinit.

Obseruandum est tertio, olim quidem affinitatem sicut consanguinitatem, vsque ad septimum gradum impediuisse matrimonium: itaut viro æqualiter abstinentum esset à propriis consanguineis, & à consanguineis vxoris, ex cap. Æqualiter, & ex cap. finali 35. quæst. 3. sed nunc tale impedimentum reuocatum esse ad quartum gradum, per cap. Non debet De consanguinit. & affinit. Vbi etiam ex tribus affinitatibus, quæ olim constituiebantur impediens matrimonium, secunda & tertia tolluntur, retenta sola prima: quæ est illa cuius meminimus mariti cum consanguineis vxoris, vel contra. Quænam vero sit secunda & tertia affinitas, intelligitur, fingendo vxorem consanguinei mei, vt fratris, illo mortuo nubere alteri: hic enim erit mihi affinis secunda affinitate: rursus hunc eundem mortua vxore quæ erat fratris mei relicta, ducere secundam: hæc mihi erit affinis tertia affinitate.

Obseruandum est quarto, perinde ipso facto communicationem incurtere, per Clemen. vnic. in de consanguinit. & affinit. eos qui audent matrimonium contrahere intra gradus affinitatis, ac intra gradus consanguinitatis prohibitos.

146. Obseruandum est quinto, affinitatem nasci tantum ex copula carnali, ex qua sequi potest generatio prolis: non autem ex alia criminosa & damnabili pollutione extraordinaria, ex cap. Extraordinaria 35. quæst. 3. vbi glossa prima extraordinariam interpretatur, qua citra vel circa, & non intra naturalia seu naturale vas feminatur. Cuiusmodi pollutionem non impedire matrimonium, ibidem glossa finalis probat: quia nec facit sanguinis commixtionem, nec carnis vnitatem, prout requiritur ad contrahendam affinitatem,

ex cap. Lex diuina, 27. quæst. 2. Quæ eadem ratio pariter ostendit, non impediri matrimonium, si quis referret claustra pudoris, sed non procederet vsque ad operis, hoc est prædictæ seminationis consumationem. Videri potest Sanchez lib. 7. De matrim. disput. 64. pro latorius eius vt tractatione, num. 7. & deinceps.

147. Obseruandum est sexto, impedimentum istud inducitur prædicta copula fiat in matrimonio, siue extra matrimonium, etiam inuita muliere, ex cap. Discretionem, De eo qui cognouit consanguineam vxoris. Quamquam tamen Concil. Trident. sess. 24. De reform. matrim. cap. 4. constituit, vt affinitas orta ex fornicatione, matrimonium dirimat in primo tantum & secundo gradu: itaut iam sublata sint tertius & quartus talis affinitatis, nec vlterius impediatur matrimonij validitatem: prout declaratum est à Pio quinto in constitutione edita anno 1566. quæ incipit, Ad Romanum Pontificem. De qua re Sanchez in sequenti disput. 67. à num. 4. agens, inter cætera notat num. 6. Concilium Trident. fornicationem accipere à genere (sicut accipitur Tobie 4. versu 13. Actuum 15. vers. 20. & 29. ad Ephes. 5. vers. 5. ad Coloss. 3. vers. 5.) prout omnem illicitum concubitum complectitur: quia nullus talis est aptus ad propagandam amicitiam: & ex quolibet eorum perinde ac ex fornicatione simplici oriri possunt damna, ad quorum vitacionem Concilium induxit propositam restrictionem. Deinde in num. 8. nõ committi incestum, si quis carnaliter cognoscat in tertio gradu consanguineam illius cum qua fornicatus erat: sicut nec communi Doctorum consensu incestum committit ille, qui carnaliter cognoscit vxoris suæ consanguineam in quinto gradu. Et ratio est: quia incestus sic pendet ex matrimonij prohibitione, vt esse non possit hac ablata. Pro quo facit quod ex Caiet. in verbo Incestus in principio, & Armilla eodem verbo: incestus dicitur peccatum, quo inter consanguineos vel affines, fit carnalis commixtio absque dispensatione matrimoniali. Quæ dispensatio habetur, tum ex iure, quando lex communis omnino tollit consanguinitatem aut affinitatem in aliquo gradu: tum ex speciali priuilegio Papæ: quod solet sic dari vt dispensatio committatur Episcopo qui eam det si inuenerit preces niti veritate.

An aliquid sit istius generis matrimonij impedimentum de iure naturali, relinquemus breuitatis studio videndum apud memoratum auctorem disput. 65. & 66. tum quia proprie est scholasticus institutus: tum quia seruit potissimum ad iudicandum de matrimonio infidelium, cuius vsus in his regionibus vix contingit.

De impedimento cognationis spiritualis.

SECTIO III.

148. **C**ognatio spiritualis est attentia quædam duarum personarum, sic dicta, quia ortum habet ex quibusdam sacramentis nouæ legis: nempe ex baptismo & confirmatione, per quæ procreantur spirituales quidam filij, eos tum fouendo in Ecclesiæ quasi vtero, tum roborando ad labores pro Christo ferendos: non autem ex aliis sacramentis, ex cap. fin. De cognatione spirituali, in sexto. Et ratio est, quod et si gratiam conferant, non tamen per modum generationis: sed vel alimentacionis vt Eucharistia, vel sanacionis vt penitentia. Vbi aduerte obiter quod quamuis hoc ita sit: tamen ex circumstantia sacramenti penitentia, fornicationem Confessarij cum ea cuius confessionem excepit ita aggravari, vt ipse expressam illius mentionem facere debeat, quando confitetur. Id quod bene tractatum videri potest apud Thomam Sanchez lib. 7. de matrimonio disput. 55.

Porro de propositæ cognationis impedimento, agitur in iure canonico 30. quæst. 1. 3. & 4. & in Decretalibus titulo proxime memorato. Agitur item à Theologis in 4. distinct. 42. à Nauar. in Enchir. cap. 22. num. 36. & aliquot sequentibus, à Couarr. in Epitome quarti Decret. par. 2. c. 6. §. 4. & plerisque aliis, quorum locum supplere potest de eadem agens latissime Sanchez lib. 7. De matrim. disput. 54. & aliquot sequentibus.

Ad imitationem igitur cognationis carnalis, quæ est inter consanguineos, instituta est iure canonico antiquo (non autem naturali vt ostendit Sanchez in principio citatæ disp. 54.)

quadruplex cognatio spiritalis dirimens matrimonium. Prima est paternitas, consistens in respectu quodam plurium inter se, quorum vnus est quasi pater, & alter quasi filius: talis est cognatio, tum inter baptizatum & baptizantum, tum inter hunc & paternos qui de sacro fonte ipsum leuarunt, ex antecitato cap. finali. Ratioque est, quia in spiritali generatione per baptismum: minister, qui sacramentum confert, cum teneat locum Christi, est velut pater spiritalis: & susceptores seu patris cum teneant locum Ecclesiae, sunt velut mater spiritalis.

Secunda affinitas spiritalis est compaternitas, sic dicta quod sit cognatio eorum qui eiuſdem filij sunt quasi parentes: quomodo naturales parentes baptizati, sunt cognati baptizantis & patrinorum, tanquam spiritalium parentum illius eiuſdem baptizati, ex cap. Veniens De cognatione spiritali.

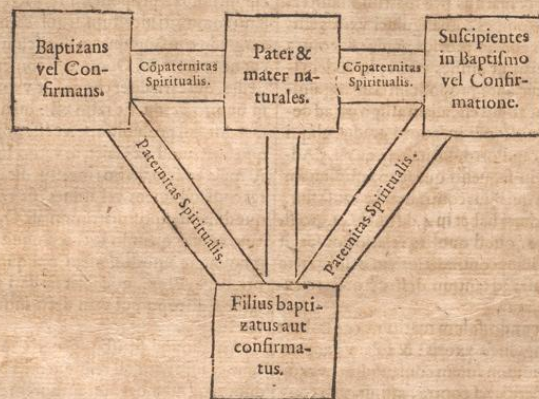
Tertia spiritalis cognatio est fraternitas spiritalis, qualis intercedit inter baptizatum & filios naturales baptizantis, atque filios patrinorum, ex cap. finali eodem titulo.

Quarta est affinitas spiritalis, quae intercedit inter baptizatum atque parentes eius, ex vna parte, & uxores patrinorum vel maritos matrinarum ex altera parte, quando matrimonium ante sacramenti collationem fuerit contractum, ex cap. Martinus, eod. tit. & cap. 1. eod. etiam tit. in 6. Non superfluit autem haec affinitas ad mulierem, quam patris fornicariae cognouerit, vt aliquot aliis citatis annotat Couarr. in citato §. 4. num. 3.

Statutum Concilij Tridentini. De hoc impedimento.

At vero per nouum ius Concilij Tridentini sess. 24. c. 2. De reformat. matrimonij, vt à numero cognationum impedimentum hoc constitutum, auferuntur omnino, tum fraternitas spiritalis, tum etiam affinitas spiritalis: ita ut iam superfluit solummodo paternitas & compaternitas spiritalis: quarum illa impedit matrimonium inter baptizatum & baptizantum: atque inter eundem baptizatum & patris: haec vero inter parentes baptizati & baptizantes: ac inter eosdem parentes & patris, prout subiecta figura ostendit.

Figura cognationis spiritalis.

150. Vbi obseruandum est primo, quod etsi vir & vxor censentur vna caro, non ideo tamen impedimentum viri ex hac cognatione contractum, transfundi in vxorem: nec item impedimentum vxoris transfundi in virum (prout declaratum est à Pio Quinto in bulla edita anno Domini 1566. quae incipit, Cum illius vicem) quia Concilium exprimens tantum quatuor genera personarum, censendum est ea tantum, & non alia comprehendere sua prohibitione.

Obseruandum est secundo, compaternitatem propositam, nonnunquam esse inter patres spirituales, vt inter patris: & matris & inter eosdem & ministrum sacramenti: sed semper requirere ex vna parte spiritalem, & ex altera carnalem parentem. Vnde fit vt patris & matris qui simul aliquem susceperunt de fonte baptismi, possint inter se matrimonio coniungi, prout habet Sanchez disp. 54. nu. 12 alios citans in eadem sententiam & ex eisdem num. 13, addens ob parem rationem, si vir & vxor (quod excusari à peccato idem docet disp. 57. num. 5.) simul alienum puerum de sacro fonte leuent, nullatenus priuari iure exigendi debitum coniugale. Et ex aliis num. 17. quod possint duo ad inuicem esse patris vnus filij alterius: & rursus hic, filij illius.

Ceterum in hac re nomine parentum baptizati aut confirmati, intelliguntur carnales: siue legitimi, siue illegitimi, vt in praecedenti nu. 16. idem ex eo probat. quod ante Concil. Trident. tam illegitimi quam legitimi impedimentum istud contraherent, iuxta glossam ad cap. 1. De cognat. spirit. verbo. Et matrem. nec in hac parte, ab eodem Concilio notatur, facta restrictio. Quae etiam de causa, vt ante illud fuit sic post perpetuum est hoc impedimentum: nec extinguitur

151. morte eius qui illi causam dedit. Nam iura antiqua illud absolute statuerunt, nec inueniuntur restricta ad vitam personae quae dederit illius causam. Ita Sanchez notat in ead. disp. num. 8.

Constitutum quoque idem Concilium ibidem, vt in baptismo vnus tantum sit qui suscipiat siue vir siue femina, aut ad summum vnus vir & vna femina: quorum nomina Parochus in libro scribere iubetur, eosque monere de contracta affinitate: sicut & antequam ad baptismum conferendum accedat, ab iis ad quos spectat, diligenter sciscitari quem vel quos elegerint, vt baptizatum de sacro fonte suscipiant: que ad suscipiendum admittere alios, qui non sint designati. Qui quidem si nihilominus tetigerint baptizatum, non ideo contrahent istam cognationem, vt ibidem statuitur.

Circa idem statutum notanda.

CIRCA quod notandum est primo, quod aliis citatis Sanchez tractat lib. 7. disp. 56. in patris ad contrahendam hanc cognationem matrimonium dirimentem, requiri vt baptizatum aut confirmatum teneant dum ea sacramenta conferuntur, nempe dum aqua infunditur puero in baptismo, aut dum in confirmatione ab Episcopo vngitur: certe illum leuent, statim ac perfecta sunt illa in quibus eorumdem sacramentorum substantia consistit. Ratio est: quod iura statuerunt hoc idem impedimentum (quae ille magno numer. refert numer. primo) vtantur his verbis: Suscipit, recipit, tenet, leuat, tangit. Itaque ad hanc cognationem non sufficit responsio, quam pro baptizando, baptizante interrogante, patris faciunt: An autem illa

contra-

contrahatur, tali interrogatione & responsione non interueniente, difficultas est: qua de idē ibidē diuersas sententias refert, & merito sequitur eam quæ asserit contrahi: quia iura quando mentionem faciunt de cognatione spiritali, tantum meminerunt susceptionis. Adde quod illa interrogatio & responsio non pertineat ad baptismi substantiam, sed eam præcedit tanquam præuia dispositio.

Porro ad eam susceptionem non sufficit tactus leuis, qualis obiter fit extremitate digiti: sed talis requiritur, quo patris vere dicantur tenere eum qui baptizatur (nec refert siue tangat nudum, siue contactum veste) aut eum suscipere de manu baptizantis. Vbi aduerte de manu alterius quam baptizantis, baptismum suscipere, ad hanc cognationem minime sufficere. Si enim baptismum ipsum suscipientes de manu patris, eam incurere minime censentur. Pro quibus omnibus memoratus author alios citat bono numero.

Notandum est secundo, multas difficultates moueri occasione memorati decreti. Eas Sanchez explicat in seq. disp. 57. Quam explicationem paucis complectemur aliquot documentis.

PRIMUM est, Concilii statuentis posse adhiberi duos patris diuersi sexus, nullumque alium tangentem, præter designatos patris, affinitatem hanc contrahere: mentem fuisse: ut id perinde procederet in confirmatione ac in baptismo. Id quod satis probabiliter deducitur ex eo, quod in principio illius cap. 2. sess. 24. De reform. matrimonij, proponat se velle restringere istiusmodi cognationem matrimonij dirimentem: & in fine, ortam ex confirmatione restringat ad eandem prorsus personas, ad quas prius restringerat ortam ex baptismo. In quam sententiam à memorato authorē n. 9. citantur Nauar. Suarez, & Tolerus.

SECUNDUM est: Si nullus in patris designetur (vt aliquando solet accidere cum infans virgēte necessitate baptizatur sine ceremonijs) nullum quoque eorum, à quibus tangitur baptizatus, contrahere hanc cognationem, prout contendit, nec sine ratione, memoratus author in nu. 12. Sed contrarium ex declaratione Romanæ congregationis Cardinalium est sequendum cum Nauar. in Enchir. c. 2. 2. no. 39. & aliis quos ipsemet Sanchez in præced. nu. 11. refert: nempe omnes & solos, qui tunc baptismum tenent aut immediate suscipiunt de manu baptizantis, contrahere hanc cognationem: sicut & cum plures duobus diuersi sexus (quod idem Sanchez bene ostendit ibidem numero 13.) designantur à parentibus, & à Parocho admittuntur. Declarationem autem eam refert Ferdinandus Rebellus De obligationibus iustitiæ partē. in appendice ad librum quartum num. 95. his verbis. Congregatio censuit cum plures suscipiunt, omnes contrahere cognationem, si plures sunt electi, vel nullus: si vnus est electus, ille tantum contrahit. Fundamentum vero est, quod à iure antiquo recedendum non sit, nisi quoad excepta in nouo: ex lege Præcipimus Cod. De appell. Atque in memorato decreto tantum est exceptio casus in quo vnus patris aut summum duo diuersi sexus designantur. Vnde relinquit in suo vigore ius antiquum, in cap. finali De cognatione spiritali in 6. vbi deciditur, quod etsi non plures quam vnus vir aut vna mulier accedere debeant ad suscipiendum de baptismo infantem, ceteros nihilominus accedentes contrahere cognationem matrimonij dirimentem.

TERTIUM documentum est, quando Parochus neutrum ex iis quos parentes designarunt aut vnum solum admittit, amboque nihilominus infantem suscipiunt, talem repulsam non ob stare quin hæc cognatio contrahatur: si quidem ille nullam causam legitimam repellendi habuerit. Nam tales vere designati sunt ab iis quibus incumbit designare: neque per Concil. Trid. vt admittantur à Parocho, statutum est vt conditio necessaria ad hanc cognationem: sed vt præceptum eidem impositum intelligendi, qui sine designati patris, vt nomina eorum in libro scribat, ac provideat ne quid in eare accidat contra ius. Sin autem Parochus istam causam habet repellendi, vt si vterque designatus sit eiusdem sexus, vnamque repellat, aut si vnus quidem sit tatum, sed cui interdicitur sit patris esse, vt Religioso vel hæretico: aut plures quam duo diuersi sexus designentur, & superabundantes repellat: censet quidem Sanchez repullos

non contrahere hanc cognationem: sed contrarium consequens est ex præcedenti documento 2.

QUARTUM documentum est: Quando nulli patris designati sunt à parentibus, aut ab aliis quibus incumbit atque ad supplendum eum defectum Parochus designat vnum, aut ad summum duos diuersi sexus congruenter sacris canonibus, locum esse ei, quod Concilium Trident. in eodem cap. 2. decernit, designatos quidem contrahere hanc cognationem, non autē ceteros, se sine designatione simul ingentes susceptioni baptizati. Ratio est: quia cum incumbat Parocho curare vt baptismus legitime administretur, secundum caeremonias ab Ecclesia institutas, quarum vna est adhibere patris, eo ipso quod nullus est designatus, incumbit illi designare aliquem, indeque in designato impsum, conditio designationis à Concilio Tridentino requisita, verificatur.

Responsio ad aliquot dubia de ipso impedimento cognationis spiritalis.

PRIMUM EST, An Episcopus possit dispensare vt duo viri, loco viri & foeminae aliquem suscipiat de sacro fonte. Ad quod responsio est congregationis Cardinalium quam Rebellus loco citato num. 89. refert, Episcopum non posse concedere talem licentiam. Adde pari ratione, neque vt adhibeantur patris plures duobus diuersi sexus: nempe, quia tam hoc quam illud est contra Concilij generalis prohibitionem. in qua Episcopus non potest dispensare sine facultate ei concessa expresse, aut nisi semel aut iterum, quando non patet ad summum Pontificem aditus. At nullam eo casu vrgēt necessitas: nec inuenitur facultas Episcopo concessa dandi talem licentiam, prout Sanchez notat disp. 57. num. 7. & satis indicat proposita Cardinalium responsio.

SECUNDUM DVBIUM, An cum infans virgēte necessitate domi baptizatur sine caeremonijs, & postea in templo eadem caeremoniæ adhibentur, illic (iuxta dictam præcedenti num. 152. docum. 2.) contrahatur cognatio à suscipiente, non autem hic. Istud attingens Nauarrus in Enchir. cap. 22. num. 40. respondet illic contrahi, vbi scilicet confertur sacramentum, non autem hic, vbi solummodo confertur sacramentale: per quod nec character, nec gratia ex opere operato confertur. Qua de re late Sanchez disp. 62.

TERTIUM DVBIUM, Cum qua intentione patris debet fieri externa baptizati aut confirmati susceptio ad contrahendam eam de qua agimus cognationem. Hoc tractat Sanchez, disp. 58. Cum quo & multis aliis quos commemorat nu. 4. respondendum est non desiderari vt susceptores intendant contrahere cognationem aliquam paternitatis aut compaternitatis: sed exigi ac satis esse, vt intendant facere quod solent patris, nempe exercere actum suscipiendi, in institutum in Ecclesia. Probatur: quia vt baptizans contrahat hanc affinitatem, exigitur & satis est, vt baptizet cum intentione faciendi quod per illum actum intendit Ecclesia. Ergo vt susceptor eandem contrahat, exigitur & sufficit quod dictum est. Vnde licet inferre, cognationem hanc non contrahi ab eo, qui non quidem intentione fungendi munere patris teneret infantem qui baptizatur, sed solum vt is commodius habeat, vel vt verum patris qui senex est, aut alium debilem iuuet in sustentando: vel vt morem gerat parentibus, fingens se velle tanquam patris tenere, cum id non habeat in animo.

Cæterum si quis intendat suscipere filium Petri, & is quæ suscipit est filius Pauli, tutum quidē est existimare contractam esse hanc cognationem, sed non est necessarium: quia ad argumentum quo probatur, nempe à baptizante eam contrahi, etiam si tale quid existimet, facile est respondere: non esse parem rationem in patris: ex cuius intentione suscipiendi eum quem habent presentem, non pendet validitas baptismi, sicut pendet ex simili intentione baptizantis iuxta illud: quod Conc. Florent. in instruct. Armenorum De sacramentis in genere, definit omnia sacramenta tribus perfici rebus, tanquam materia, verbis tanquam forma, & persona conferentis sacramentum cum intentione faciendi quod faciat Ecclesia. Videndus est Sanchez num. 6. & 7.

156.

QUARTUM DUBIUM EST, An qui alterius nomine, tanquam ipsius Procurator, infantem de baptismo suscipit, contrahat istam affinitatem. De hoc tractat Sanchez in *seg. disp. 59. à nu. 10.* Ac partem negantem cum multis aliis quos in num. 12. refert, merito sequitur quia Procurator nō agit nomine suo, sed alterius: quem, non autem se, vult constituere patrinum neq; designatur susceptor, ab iis ad quos id spectat, qui nollent tantum deferre inferioris conditionis homini, quantum viro principi ab ipsius designato, qui eum constituat procuratorem suum. Iam vero, ex Concilio Trident. sess. 2. cap. 2. De reform. matrimonij, cum vnus est designatus patrinus, aut duo diuersi sexus quicumque alij accedunt ad tenendum, non contrahunt hanc cognationem. Ergo nec tenens tantum procuratoris nomine, etiam si tenendo habeat intentionem contrahendi eam.

Quod autem nec ille qui procuratorem mittit vt infantem suo nomine teneat in baptismo, cognationem hanc contrahat (seti aliqui contradicant, vt videre est apud Thomam Sanchez in *eadem disp. 59. numer. 2.*) merito tenent ij quos idem in sequenti num. 4. refert magno numero. Ratio est, quod vt ante num. 151. attigimus, canones statuentes hanc cognationem, actum per quem patrini illam contrahunt, explicant vtendo verbis, tenet, suscipit, leuat: cuius actus ille qui procuratorem mittit vt infantem suo nomine suscipiat in baptismo, capax non est: vt pote qui absq; infantem ipsum nec tangit, nec suscipit, nec leuat. Videndus est idem Sanchez ibidem.

157.

QUINTUM DUBIUM EST, Quis possit esse patrinus. Ad quod respondetur sequentibus propositionibus. Prima est: quemcumq; fidelem baptizatum & confirmatum dummodo habeat vsum rationis, necessarium ad culpam mortalem contrahendam, posse esse legitimum susceptorem in baptismo & confirmatione. Ratio est: quia potest in eo reperiri legitima intentio faciendi que faciunt alij patrini, vna cum act. one tenendi suscipientes illa sacramenta. Videri possunt que Sanchez habet disputa. 161.

Secunda est: neque non baptizatum in baptismo neque non confirmatum in confirmatione patrinum esse posse. Hec habetur ex cap. In baptisinate, De consecr. distinct. 4. Cuius verba sunt: In baptisinate vel in chrisimate non potest alium suscipere in filiolium, qui non est baptizatus vel confirmatus. Videndus est idem Sanchez in præcedenti disputa. 60.

Tertia est hæreticum posse esse verum patrinum. In hac Doctores consentire Sanchez ibidem habet num. 2. Ratio est: quia insignitus chara & ere baptismali, capax est istiusmodi cognationis tanquam subiectus Ecclesie, que nullibi facit ipsum expertem muneris patrini obeundi: quamuis ipse peccet illud assumendo, tanquam ad illud ob infidelitatem ineptus.

Quarta est, illicitum quidem esse Religiosis munus patrini: sed tamen si quem in baptismo aut confirmatione suscipiant, esse veros patrinos. Ratio prioris partis est, quod tale munus sit illis prohibitum in cap. Placuit communi, 16. quæst. 1. & in cap. Non licet Abbati De consecr. distinct. 4. Ratio vero posterioris partis est: quod ea iura non statuunt irritum esse contra factum. Ita Sanchez in fine eiusdem disputa. 60. alios citans in eandem sententiam.

De impedimento cognationis legalis.

SECTIO IV.

158.

COGNATIO legalis ex eo dicitur, quod ex lege ciuili sit desumpta, de qua in iure canonico mentio habetur. 30. quæst. 3. cap. 1. & penult. ac in Decretalib. Gregorij, libro 4. titulo 12. De eademque agunt Theologi in 4. distinct. 42. & Summul. in verbo Adoptio. Antequam autem doceamus quomodo impediatur matrimonium, explicandum est quid & quotuplex sit adoptio, ex qua ipsum oritur. Communiter ergo (quod Sanchez notat in lib. 7. De matrim. sub initium disputa. 63.) à Theologis adoptio definitur personæ extraneæ in filium vel nepotem vel deinceps, legitima assumptio seu electio. Per extraneam autem personam intelligitur omnis ille qui non est filius naturalis vel hæres, siue sit adoptalis & sanguineus, vt Hester Mardochei, à quo adoptata est (fuit

enim nepotis) siue non sit, vt Moyles filius Pharaonis, à quo adoptatus est Exodi 2.

Distinguitur autem adoptio in perfectam & imperfectam; inter quas duas species constituuntur plures differentie in iure ciuili ff. De adoptionibus; & Institutis eodem titulo, vnde Summularij loco citato eas colligunt: & cum illis Sotus in 4. distinct. 42. quæst. 2. art. 1. ac Sanchez in citata disputa. num. 2.

Igitur prima differentia est in nomine, quod perfecta vocetur arrogatio: imperfecta vero generale nōmē adoptionis retineat. Secunda differentia est, quod perfecta non nisi auctoritate Principis fieri possit, & imperfecta possit fieri auctoritate alterius magistratus: neutra vero fieri potest priuata auctoritate. Tertia differentia, quod perfecta necessario requirat consensum illius qui arrogatur: & imperfecta fieri possit sine consensu illius qui adoptatur. Nam & infans adoptari potest, qui non est capax consensus: debet tamen adesse consensus patris vel alterius in cuius est potestate. Quarta differentia est, quod perfecta fiat conceptis verbis, quibus Principis auctoritate interrogatur is qui adoptat, an velit eum que adoptaturus est sibi filium esse: & is, qui adoptatur rogatur, an id fieri patiatur, ex lege 2. ff. De adoptionibus: vbi dicitur ex tali rogatione seu interrogatione sumptum arrogationis nomen. Imperfecta vero non requirit eiusmodi verba, præsertim ex parte adoptiui. Quinta differentia est, quod perfecta requirat, vt is qui adoptat sit hexagenarius, nisi ratione morbi vel contaginitatis aliud concedatur, ex lege Si pater familias §. penultimo ff. De adoptionibus. In adoptione vero imperfecta non requiritur eiusmodi ætas. Sexta differentia est, quod perfecta requirat, vt is qui adoptatur sit sui iuris, ac emancipatus; non item imperfecta, qua adoptari potest, etiam is qui adhuc est sub patris aut alterius potestate. Vltima differentia est ex parte effectus. Nam perfecta facit, vt ille qui arrogatur transeat cum omnibus suis, in potestate arrogantis: non minus quam si natus fuisset ex illo. Item vt ex aduerso, ille non possit sine iusta causa, priuari legitima portione; id est, quarta parte bonorum arrogantis. Imperfecta autem non transeat adoptiuum in potestate arrogantis, nisi auns sit aut proauus qui adoptat.

Conueniunt nihilominus, quod in vtraque requiratur præsentia adoptati: itaut neutra possit per procuratorem fieri, ex lege Neque, & ex lege Post mortem §. finali, De adopt. Secundo, quod tam imperfecta quam perfecta adoptionis beneficio, is qui adoptatus est, adoptanti intestato succedat in hereditate, Institutis De adopt. §. Sed hodie. Tertio, quod tam arrogans quam adoptans, debeat esse vir, non scæmina: nisi ex priuilegio Principis. Institutis §. Examine De adopt. & si tam scæmina quam vir possit arrog. vi. ex lege. Nā & scæmine ff. De adoption. Debeat item esse sui iuris, adeoque maior viginti quinq; annis. Imo debeat superare adoptati decem & octo annis ex §. Minorem, Institutis De adoption. Debeat præterea posse generare: aut saltem mulierem cognoscere carnaliter; quia adoptio ordinatur ad suppleendum defectum filiorum. Et ita in lege adoptio ff. eodem titulo dicitur. *Adoptio in his personis locum habet in quibus etiam natura potest habere.* Vnde eum à Domino nostro Matth. 19. duo distinguuntur genera Eunuchorum: vnum eorum qui tales sunt, ex matris vtero, qui in iure canonico vocantur frigidi: alterum eorum qui ab hominibus facti sunt, putata ab illis exsecti, aut etiam morbo, aut casu aliquo tales facti: priores adoptare non possunt, posteriores autem possunt: sicut & steriles. Videri potest Syluester in verbo Ad pivo num. 5. & addi quod Sanchez alius citatis num. 3. habet, Sacerdotes qui non sunt naturaliter impotentes ad generationem adoptare posse: non autem tutorem aut curatorem adoptare posse pupillum, nisi certis conditionibus quæ tanguntur ff. De adoption. lege Nec ei, & sequenti: in quibus referendis nihil est quod immoretur.

HIS ITA præmissis de proposito impedimento quod vocamus cognationis legalis, notandum est primo, ex probabiliori sententia, ipsi nō nasci ex adoptione imperfecta, sed solum ex perfecta. Quam sententiam Sanchez in citata disputa. 63. quæst. 1. propugnat, propositis in vtramque partem rationibus quam auctoribus variis. Sed nobis sufficit,

quod

quod cum matrimonium sit res valde fauorabilis, impedimentum dirimens ipsum (quale est hoc ex communi sententia, per cap. Ita diligenter, 30. quæst. 3. & cap. vnicum De cognat. legali) iura quibus constituitur, non extendi sed restringi debeant. Nec refert, quod ea ipsa iura loquantur absolute de adoptione: quia sufficit dari rationem illa intelligendi cum distinctione: qualis est, quod quando adoptio est imperfecta, illi qui cognationem per eam contrahunt, non habitent in eadem domo, nec tanta amicitia conglutinentur, quanta illi qui per adoptionem perfectam. Ratio autem instituendi impedimenta cognationis, sit vt amicitia excreferet, prout notatum est initio huius capituli.

Notandum est secundo, tres istiusmodi cognationis matrimonium dirimentis, distingui species. Prima est, paternitas legalis, contingens inter arrogatam & arrogatum huiusque filios & nepotes vsque ad quartum gradum: de qua in ante citato cap. Ita diligere, & Instituitis §. Ergo, De nuptijs.

162. Secunda est, affinitas legalis contingens inter arrogatam & vxorem arrogati: itemque inter vxorem arrogantis & arrogatum, de qua in lege Adoptionis ff. De ritu nuptiarum. Et quamuis in iure canonico ea non sit expressa tanquam matrimonij impedimentum, illam tamen vt talem Ecclesia more & vfu recepit, prout notat Sotus in 4. distinct. 42. quæst. 2. art. 2. post quartam conclusionem. Videndus est Sanchez in citata disp. 63. num. 17. Et cum eodem in seq. nu. 24. notandum, eas, duas cognationes impedire ac dirimere matrimonij perpetuo, iuxta iura de eis memorata: atque adeo tale impedimentum non cessare soluta quandoque adoptione: sicque nunquam posse adoptantem cum adoptata, vel cum filia adoptati matrimonij inire: nec adoptatum cum vxore adoptantis: nec hunc, cum vxore adoptati.

163. Tertia est fraternitas legalis inter filios naturales legitimos arrogantis & arrogati, quæ non durat perpetuo, sed solum quamdiu qui contrahunt, fuerint sub potestate patris. Vnde si moriatur pater vel emancipetur carnalis vel adoptiuus filius, cessat hoc impedimentum, ex cap. Per adoptionem 30. quæst. 3. & ex cap. vnicum De cognatione legali. Cur autem in duabus præcedentibus non idem cõingat, ratio esse potest reuerentia perpetua quam adoptatus & vxor ipsius, debent adhibere adoptanti & vxori ipsius. Dixi autem filios naturales legitimos: quoniam fraternitas ista non est inter adoptatum, & filios illegitimos adoptantis, vt communem omnium sententiam esse tangit Nauarr. in Enchir. cap. 22. nu. 45. pro eaque multos commemorat Sanchez in eadem disp. 63. num. 30. Et probat, quia hæc cognatio cessat soluta patria potestate, vt habitum est: & filii illegitimi non transeunt in patriam potestatem, Instituitis De nuptijs §. penult.

Notandum est tercio, cæteras cognationes legales non impedire matrimonium, & ideo arrogatam posse matrimonium celebrare cum matre arrogati. Similiter posse duos ab eodem arrogatos, virum scilicet & foeminaam, atque filium vnus arrogati cum filia alterius celebrare inter se matrimonium. Qua de re Sanchez in præcedenti num. 26. 28. & 29.

CAPVT XXI.

De impedimentis raptus, & defectus baptismi, seu disparitatis cultus.

SVMMARIVM.

- 164 Quid sit raptus, & quod ad dirimendum matrimonium factus esse debeat causa ipsam contrahendi.
- 165 Corollaria inde deducta, de contratto vel non contratto istiusmodi impedimento.
- 166 Ex impedimento defectus baptismi, matrimonium contrahi non potest inter fidelem & infidelem.
- 167 Tale impedimentum solum est de iure Ecclesiastico: ita ut possit in eo Papa dispensare: & an interuentu talis dispensationis contractum matrimonium sit verum, etsi non sit sacramentum.

168 Inter Catholicum & hereticam matrimonium contractum & verum, & sacramentum esse potest.

169 De peccato quod committitur tale contrahendo, addita responsione ad quamdam obiectionem de illius invaliditate.

RAPTUS dicitur violentia, qua mulier inuita, aut etiam volens, sed inuitis parentibus, aut tutoribus abducitur vt corrumptur. De quo iam egimus in præced. libro 22. cap. 3. sect. 5. quantum videtur sufficere ad nostrum institutum: nisi quod in hunc locum reijceremus cõsiderationem de impedimento matrimonij propter eum imposito à iure, præsertim nouo Concilii Trid. in sess. 24. cap. 6. De reformatione matrimonij. Occurrit vero peculiariter notandum, eiusmodi poenam impositam esse tantum raptoribus foeminarum causa matrimonij: quod Thomas Sanchez in lib. 7. De matrimonio disput. 13. num. 4. colligit: tum ex principio citati capitis sexti, in quo statim fit mentio de matrimonio inter raptorem & raptam: quod iudicio est agere de solo eo raptu, qui causa matrimonij admittitur. Tum quod decretum eiusmodi ponatur sub titulo de reformatione matrimonij, & ideo intelligendum sit de raptu quatenus deformat matrimonium: quod in raptu fit tollendo illius libertatem: ad quod reformandum, Concilium statuit non valere matrimonij im, nisi rapta constituatur in plena libertate.

164. EX QVA interpretatione multa idem author consequenter infert ac confirmat: quæ paucis attingisse nobis sufficere ad hoc impedimentum. Primum est, raptum non sufficere si fiat tantum causa libidinis, non autem causa matrimonij ineundi. Secundum est, nec sufficere si fiat ab alio quam eo qui matrimonium inuitus est: quia Concilium loquitur de matrimonio inter raptorem & raptam. Tertium est, nec sufficere si non sit cum traductione de loco ad locum. Id quod Concilium significat, cum ad validitatem matrimonij inter raptorem & raptam vult hanc ab illo separatam, & in loco tuto ac libero constitutam esse. Quartum est, non requiri vt sequatur copula, cum hæc ad matrimonium ineundum nihil conferat. Quintum, requiri vt foemina abducatur nolens: nam non esset alioqui raptus proprie: decretumque Concilij, cum sit poenale, restringendum est interpretatione, vt intelligatur de raptu proprie vereque dicto: adeo ut talis poena non habeat locum si foemina sponte ab initio consenserit in traductionem, quantumuis posita in itinere voluntatem mutet: aut quantumuis, precibus importunis aut pretio, aut etiam dolo inducta sit ad consentiendum. Nec obstat quod parètum consensus non concurrat: quia memoratum decretum eo tantum spectat vt matrimonij libertas seruetur, ne foemina renitens cogatur illud inire: ad quam libertatem non requiritur parentum voluntas: sed sola foemina. Sextum est, sufficere ad propositam poenam, raptum cuiuscumque foeminae perpetratum causa matrimonij de facto ineundi: siue illa sit virgo siue corrupta: & hæc siue meretrix siue honesta & siue maritata (cum qua contrahi potest de facto, etsi non de iure nec valide) siue vidua. Nam Concilium eam poenam imponit ad tuendam libertatem matrimonij, quæ impeditur raptu mulieris cuiuscumque status: facta causa matrimonij ineundi cum violenter rapta. Septimum est, non sufficere, si foemina rapiat virum nolentem vt secum ineat matrimonium. Nam Concilium de solo viro raptore mentionem facit nec ipsius decretum cum sit poenale ad foeminae rapticem extendendum est. Pluribus de hac re Sanchez in citata disput. ar. 10. & in præcedent. duodecima sed pro quotidiana praxi ista possunt sufficere Confessario, cuius institutionem habemus propositam.

De impedimento disparitatis cultus: pars reliqua capituli.

166. DE impedimento defectus baptismi agitur in iure canonico 28. quæst. prima. & Extra, De conuersione infidelium. Etsi autem communiter vocetur cultus disparitatis: proprie tamen consistit in eo, quod alter coniugum non sit baptizatus. Matrimonium igitur esse nõ potest, vt Theologos vniuersos ac vtriusque iuris professores sateri habet Sanchez in lib. 7. disp. 71. num. 1. inter baptizatum & non baptizatum etsi credat in Christum & cupiat baptizari. Quod impedimentum non